

Pénzforgalmi szolgáltatások – PSD2

A biztonságos, elektronikus, Európai Unió belső fizetési piacok fejlesztése elengedhetetlen igényként fogalmazódott meg az uniós gazdaság növekedésének támogatásaképpen, amely egyaránt érinti a fogyasztói, kereskedői és vállalkozói oldalt is. A korábbi pénzforgalmi szolgáltatások minőségéből és választékából fakadó hiányosságok megszüntetése érdekében új szabályokra volt szükség, amelyre válaszul az Európai Unió kiadta a PSD 1, majd ezt követően a PSD 2 irányelveket.

Magyarországon a PSD 2-es szabályozás utolsó elemei – egy utolsó halasztás után – 2020-ban váltak teljes mértékben alkalmazandóvá. Pénzügyi szolgáltatási szektorra specializálódott csapatunk olyan PSD 2 kereteiben felmerülő kihívásokra nyújt komplex megoldásokat ügyfeleinknek, amely stabil alapot képez a szabályozói megfeleléshez, ezzel egy időben hozzájárulva ügyfeleink üzleti céljainak megvalósulásához is.

Szabályozói háttér és hatása

Az első pénzforgalmi irányelv (PSD 1) felülvizsgálatának eredményeképpen 2015-ben kiadásra került a 2015/2366 számú második pénzforgalmi irányelv (PSD 2), amely biztosította a jogi alapot az egész Európai Unióra kiterjedő egységes fizetési piac létrehozásához. A PSD 1 célja a határokon átnyúló fizetések egyszerű, hatékony és biztonságos megvalósítása, illetve a verseny javítása volt, azáltal, hogy megnyitotta a fizetési piacokat az új belépők számára, elősegítve a nagyobb hatékonyságot és a költségsökkentést. A PSD 1 felülvizsgálatára többek között azért volt szükség, mert a pénzforgalmi piacon jelentős technikai innováció zajlott le az utóbbi években, új típusú szolgáltatások jelentek meg, amelyek komoly kihívást jelentettek a PSD 1 szabályozás keretei között. A PSD 2 célja, hogy következetes jogokat és kötelezettségeket biztosítson a vállalkozások és a fogyasztók számára a határokon átnyúló fizetések végrehajtása és átvétele érdekében, illetve ösztönözze a további versenyt és innovációt a pénzforgalmi szolgáltatások területén. Magát az irányelvet az Európai Unió 2015 novemberében adta ki, amelyet 2018. januárjában emeltek a nemzeti joganyagokba. Az irányelvet számos szabályozás technikai sztenderd (RTS) és iránymutatás (Guideline) teszi teljessé.

A PSD 2 hatályba lépésével új típusú szolgáltatók jelentek meg a piacon, akik a banki adatokhoz való hozzáféréssel innovatív szolgáltatásokat képesek nyújtani az ügyfelek számára. Ez kiemelkedő lehetőség az innovációra és a verseny fokozására, azonban jelentős kockázatot is hordoz magában, amelyet a PSD 2 a fokozott ügyfélvédelemre, erős ügyfél-hitelesítésre, engedélyezési feltételekre vonatkozó előírásokkal igyekszik ellensúlyozni. A PSD 2 ezen túl számos olyan előírást tartalmaz, amely a feltételek és követelmények egységesítését célozza az európai pénzforgalmi szolgáltatások piacán.

PSD2 újdonságai

A PSD2 előírásai az alábbi fő témák köré csoportosíthatóak:

- Open Banking,
- az új (harmadik fél) szolgáltatók,
- a kárfelelősség,
- erős-ügyfél hitelesítés,
- a teljesítési idők,
- és a költségek és díjak.

A PSD 2 egyik újdonsága az **Open Banking**, amely lehetővé teszi a nyílt, közös és biztonságos kommunikációs standardok kialakítását, illetve megnyitja a teret a harmadik fél szolgáltatók (számlainformációkat összesítő szolgáltatók, fizetéskezdeményezési szolgáltatók, együtt: harmadik fél szolgáltatók) számára, azáltal, hogy elérést biztosít a számlavezető szolgáltatók rendszereihez. A lehetőségek mellett megannyi kihívást is eredményez az Open Banking megjelenése a pénzforgalmi szolgáltatóknak, amelyeket az alábbiakban gyűjtöttünk össze.

Az Open Banking keretében a számlavezető szolgáltatóknak biztosítaniuk kell, hogy a harmadik fél szolgáltatók (TTP-k) megfelelő interfészekon keresztül tudjanak kapcsolódni a rendszereikhez, illetve használhassák azokat a hitelesítési eljárásokat, amelyeket a számlavezető pénzforgalmi szolgáltató az ügyfelei számára biztosít. Emellett a számlavezető szolgáltatóknak biztosítaniuk kell az interfészek technikai specifikációihoz való hozzáférést, illetve ezen interfészek változásáról előzetesen szükséges tájékoztatniuk a harmadik fél szolgáltatókat. A számlavezető szolgáltatóknak az interfészek megjelenése előtt tesztkörnyezetet kell biztosítaniuk a harmadik fél szolgáltatók számára.

A PSD 2 eredményeképpen megjelentek a piacon új **pénzforgalmi szolgáltatók** is. Ezek a harmadik fél szolgáltatók az új pénzforgalmi szereplők, akik innovatív szolgáltatásokat kínálnak a piacon, mint a fizetés-kezdeményezési szolgáltatás (PISP), a számlainformációs szolgáltatás (AISP), és a kártya kibocsátást nyújtó pénzforgalmi szolgáltatás. A számlainformációs aggregátor (AISP) olyan harmadik feles szolgáltató, amely összesített információt nyújt az ügyfél számára az ügyfél különböző bankoknál vezetett pénzforgalmi számláiról, míg a fizetéskezdeményezési szolgáltató olyan harmadik feles szolgáltató, amely lehetővé teszi az ügyfelek számára, hogy pénzforgalmi számlájukról anélkül kezdeményezzenek fizetést, hogy bankjuk online csatornáját használják. Kihívást jelent, illetve egyben elvárt a számlainformációkat összesítő szolgáltatóktól (AISP), hogy képesek legyenek biztonságosan kommunikálni egy vagy több fizetési számlára és/vagy műveletre vonatkozóan, illetve a fizetéskezdeményezési szolgáltatóktól (PISP), hogy képesek legyenek biztonságosan kommunikálni a fizetési megbízások kezdeményezése érdekében. Ezen, új típusú szolgáltatók, akik elsőként lépnek, nagy eséllyel válhatnak úttörő szolgáltatóvá a piacon, és ezzel bepozícionálhatják magukat az első számú választásként a több banknál is bankoló ügyfelek körében. A hozzáadott értékkel rendelkező szolgáltatásaikból eredő versenyelőnyt arra használhatják, hogy bevonzzák és elcsábítsák az ügyfeleket más pénzforgalmi szolgáltatást nyújtó szolgáltatóktól, amennyiben a fent felsorolt kihívásokkal képesek megbirkózni.

A **kártérítési és felelősségi szabályokat** illetően az irányelv kimondja, hogy a jóvá nem hagyott fizetési

műveletek teljesítése esetében a számlavezető pénzforgalmi szolgáltatóknak – a bejelentést vagy tudomásszerzést követően – legkésőbb a következő munkanap végéig vissza kell állítani a fizetési művelet előtti, eredeti állapotot. Ellopott kártya esetében az ügyfél a bejelentést megelőzően 15.000 forintig viseli a károkat, kivéve például, ha azt az ügyfél nem észlelhette, a pénzforgalmi szolgáltató mulasztása okozta vagy nem gondoskodott arról a pénzügyi szolgáltató, hogy az ügyfél díjmentesen tehesse bejelentést (ezen esetekben az ügyfél semmilyen kárt nem visel). Az eredeti állapot visszaállítására vonatkozó kötelezettség alól a pénzforgalmi szolgáltató csak akkor mentesül, ha okkal feltételezi azt, hogy az ügyfél csalást követett el. Az ilyen csalások tényét a szolgáltatóknak jelentenie kell az MNB felé is. Amennyiben nincs olyan körülmény, amely alapján a szolgáltató az ügyfél csalására gyanakszik vagy az eset kivizsgálására nincs lehetőség, abban az esetben az eredeti állapotot kell visszaállítani. Ha utólag bizonyosodik be, hogy az ügyfél csalást követett el, akkor a szolgáltató polgári peres úton érvényesítheti a követelését. Az eredeti állapot visszaállítását akkor is meg kell tenni, ha a szolgáltató más személy (nem az ügyfél) csalására gyanakszik, illetve ha a jóvá nem hagyott fizetési művelet erős ügyfél-hitelesítéssel történt. Jól látható a fentiek alapján, hogy a PSD 2 fontos hozománya a kártérítési és felelősségi szabályok szigorítása, amely főként a fogyasztói oldal védelmét célozta meg és a hiánytalan szabályozói megfelelés komoly kihívások elé állíthatja a pénzforgalmi szolgáltatókat.

A PSD 2 hozadékai közé tartozik **az erős ügyfél-hitelesítés** bevezetése is, amely legalább két, egymástól független hitelesítési adat felhasználásával történik az alábbiak közül:

- Ismeret: csak a szolgáltatást igénybe vevő által ismert (pl. jelszó),
- Birtoklás: csak a szolgáltatást igénybe vevő által birtokolt (pl. mobiltelefon),
- Biológiai tulajdonság: csak a szolgáltatást igénybe vevő jellemzője (pl. ujjlenyomat, arcfelismerés).

Távoli fizetési műveletek esetében szükséges dinamikus összekapcsolás is (a fent felsorolt hitelesítési adatok mellett), amely keretében egy egyedi azonosító generálása szükséges, amely megfelel a fizetési művelet egyedi paramétereinek. Az erős ügyfél-azonosítás szintén a fogyasztók védelmét támogatja, illetve lépéseket tesz a visszaélések minimalizálására.

Az erős ügyfél-hitelesítés elvégzése alól bizonyos esetekben (alább) mentesít a rendelet:

- Kis összegű tranzakciók (érintéses fizetés 50 EUR, távoli fizetési műveletek 30 EUR, bizonyos többletkövetelményekkel),
- Megbízható kedvezményezettek (ügyfél által előre definiált),
- Parkolás vagy tömegközlekedés jegy automatáknál történő fizetés.

A PSD 2 alatti ügyfél-hitelesítés és felek közötti biztonságos kommunikáció (harmadik felek által az ügyfeladatokhoz való hozzáférés) részletszabályait a Bizottság 2018.03.13-án kihirdetett végrehajtási rendelete (2018/389) tartalmazza. A rendelet

túlnyomó részét, beleértve az ügyfél-hitelesítésre és a biztonságos kommunikációra vonatkozó valamennyi részletszabályt, Európai Unió szinten már szintén alkalmazni kell.

A PSD 2 szabályozta az átutalások **teljesítésére** vonatkozó **átfutási időket** is. Az irányelv – többek között – magába foglalja a forint alapú belföldi fizetési műveletek teljesítésére vonatkozó négy óras teljesítési határidőt, ami érvényes már olyan fizetési műveletekre is, amelyet azonos pénzforgalmi szolgáltató által vezetett két számla között bonyolítanak le, akkor is, ha az Európai Gazdasági Térség (EGT) országainak devizái közötti konverziót igényel. Emellett gyorsul a deviza átutalások teljesítése is, a legtöbb EUR-ban vagy más EGT pénznemben történő átutalást a következő munkanap végéig jóvá kell írni. Továbbá a teljesítés határideje a tranzakciónak két munkanappal meghosszabbodik, ha a fizetési művelet teljesítése során olyan konverziót kell végrehajtani, amelynél bármelyik pénznem nem EGT-állam pénzneme, vagy ha bármely pénznemre szóló, nem EGT államba irányuló fizetési művelet során konverziót kell végrehajtani.

Nem utolsó sorban a PSD 2 eredményeképpen változás következett be a különböző pénzügyi szolgáltatásokhoz kapcsolódó **költségek és díjak** területén is. A bankkártyákat és hitelkártyákat érintő változások közé sorolandó, hogy a kártya letiltása díjmentessé vált, a letiltáshoz ingyenesen hívható telefonszámot szükséges a szolgáltatónak üzemeltetnie, illetve kártyás visszaélés esetén az ügyfél kárviselése maximum 15.000 Ft-ra csökkent a korábbi 45.000 Ft-ról. Az egységes deviza átutalási feltételek is módosultak, az EGT-n belüli átutalások esetén megosztott ('shared' – SHA) költségviselési mód alapján terhelik a feleket a költségek, tehát a jövőben például egy EGT országba irányuló USD utalás esetén is a felek a saját bankjuknál felmerülő költségeket fizetik. A bankszámla megszüntetésre vonatkozó szabályok is változtak a PSD 2-t követően. A szolgáltatók nem számíthatnak fel bankszámla megszüntetési díjat, amennyiben az ügyfél a számlanyitást követő 6 hónapon túl kívánja megszüntetni a számláját, amely könnyíti az ügyfelek számára a bankváltást is.

A fentiek alapján megállapítható, hogy a PSD 2 nem csak lehetőségeket kínál a pénzforgalmi szolgáltatók számára, hanem legalább annyi nehézséget is, melyek sikeres megoldásában a KPMG szakértő tanácsadói az alábbi szolgáltatások keretében nyújtanak támogató szerepet.

PSD2-höz kapcsolódó szolgáltatásaink

- **Gap-elemzés**, melynek során helyzetfelmérést készítünk a PSD 1, PSD 2 irányelvek, illetve vonatkozó hazai törvények alapján, hogy a pénzügyi intézmény megfeleljen a szabályozói követelményeknek, valamint a megfelelő piaci gyakorlatnak.
- **Implementáció támogatása**, amely során az elvégzett eltéréselemzés eredményeit felhasználva meghatározzuk a pénzügyi intézmény aktuális feladatait, melyek megtervezéséhez és implementációjához akció- illetve erőforrástervet is készítünk.
- **Szabályzatok ellenőrzése**, mely keretében szakértői csapatunk részére átadott meglévő szabályzatok vizsgálatával ellenőrzésre kerül, hogy minden releváns szabályozói előírásnak teljeskörűen megfelelnek-e a dokumentumok, majd hiány esetén elkészítjük a szabályzatok frissített verzióját.
- **Harmadik fél szolgáltatók (TPP) kockázati felmérése**, mely során szakértői csapatunk a pénzügyi intézmény számára nyújt támogatást az egyes harmadik fél szolgáltatók kockázati szempontú megítélésében.
- **Fraud kockázat felmérése**, amely során a fraud menedzsment belső folyamatait átvilágításra kerülnek, majd a felmért hiányosságok fejlesztését támogatja csapatunk elérve ezzel a visszaélések számának csökkentését, illetve a fraud menedzsment kockázatkezelési szemléletű fejlesztését.
- **Pénzforgalmi szolgáltató alapítása**, amely során szakértői csapatunk támogatja a pénzforgalmi szolgáltatás alapításában ügyfeleinket a teljes jogszabályi megfeleléssel kapcsolatos tanácsadással.

Miért a KPMG?

Kiemelkedő referenciák

A KPMG kiemelkedő referenciákkal rendelkezik a magyar és nemzetközi pénzügyi szektor meghatározó szereplőinél a pénzügyi kockázatkezeléssel, valamint a pénzügyi szektort érintő szabályozások implementálásával kapcsolatos tanácsadás területén is. A pénzügyi szolgáltatási szektor sajátosságainak ismeretére alapozva, a KPMG nemzetközi tudásbázisát is hasznosítva a mindennapi gyakorlatban jól alkalmazható praktikus tanácsokkal segítjük ügyfeleinket.

Naprakészség és nemzetközi háttér

Hazai és nemzetközi szakmai publikációkkal, valamint a pénzügyi szektor aktuális helyzetére vonatkozó szakértői rendezvényekkel és oktatásokkal támogatjuk az iparág- specifikus szakmai tudásmegosztást. A hazai szabályozó hatóságokkal szoros szakmai kapcsolatot ápolunk, növelve ezáltal szakmai naprakészségünket. Mindez hozzájárul ahhoz, hogy felhalmozott ismereteinket a projektmunka során folyamatosan és hatékonyan osszuk meg ügyfeleinkkel.

Függetlenség

Professzionizmus és objektivitás jellemzi munkánkat, ami a minőségének szempontjából kiemelkedően fontos. Munkánk eredményeképp az intézmény vezetői a valóságot hűen tükröző képet kapnak felkészültségükről, kockázataikról és feladataikról, amely biztos alapul szolgál a szabályozói megfelelés hatékony teljesítéséhez.

Kapcsolat:

Rakó Ágnes
partner

M: +36 70 370 1792
E: agnes.rako@kpmg.hu

Szalai Péter
igazgató

M: +36 70 370 1739
E: peter.szalai@kpmg.hu

Wieder Gergő
szénior menedzser

M: +36 70 333 1471
E: gergo.wieder@kpmg.hu

KPMG.hu

Az itt megjelölt információk tájékoztató jellegűek, és nem vonatkoznak valamely meghatározott természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiség nélküli szervezet körülményeire. Társaságunk ugyan törekszik pontos és időszere információkat közölni, ennek ellenére nem vállal felelősséget a közölt információk jelenlegi vagy jövőbeli hatályosságáért. Társaságunk nem vállal felelősséget az olyan tevékenységből eredő károkért, amelyek az itt közölt információk felhasználásából erednek, és nélkülözik társaságunknak az adott esetre vonatkozó teljes körű vizsgálatát és az azon alapuló megfelelő szaktanácsadást. A KPMG név, a KPMG logó a KPMG International lajstromozott védjegye.

© 2021 A KPMG Tanácsadó Kft., a magyar jog alapján bejegyzett korlátolt felelősségű társaság, és egyben a KPMG International Limited („KPMG International”) angol „private company limited by guarantee” társasághoz kapcsolódó független tagtársaságokból álló KPMG globális szervezet tagtársasága. Minden jog fenntartva.